బాల్యం

పద్మరాజు

'ఒరే! రాముడూ! కాస్త కోమటి కొట్టు మీదకి వెళ్ళి మిరియాలు తీసుకురావూ? నాయనా!'

'డబ్బు లెక్కడున్నాయి?'

తల్లిదగ్గర డబ్బులు తీసుకుని రాముడు ఒక్క పరుగులో వెళ్ళిపోయాడు. సరళని వదలి వెళ్ళడం అతనికి మనస్సొప్పకపోయినప్పటికీ 'తనుచెయ్యకపోతే ఇంకెవరు చేస్తారీపని?' అనుకుని సంతృప్తిపడ్డాడు.

సరళ అయిదేళ్ళ చెల్లెలు. చాలా పెంకి పిల్ల. రాముణ్ణి అస్తమానూ కరుస్తూ, రక్కుతూ ఉండేది. కాని రాము డెప్పుడూ ఆమెని మళ్ళీ కొట్టి ఎరగడు. ఆమెచిన్నపిల్ల అనో, మరెంచేతో రాముడికి ఆమె అంటే అపరిమితమైన జాలి, ప్రేమ. అత డామెని వదలి ఎప్పుడూ ఎక్కడికీ వెళ్ళే వాడు కాడు. తను స్కూలుకి వెడితే సరళ కూడా ఉండేది. ఆడుకోడానికి వెడితే కూడా వచ్చేది.

సరళ మంచం ఎక్కిన ఈ పది రోజులూ ఆటలూ అదోమోస్తరుగా ఉన్నాయి. మూడురోజులు ఎల్లాగో బళ్ళోకి వెళ్ళాడుగాని, నాలుగోనాడతనికి స్కూలంటే విసుగెత్తింది. అత డమ్మదగ్గరికి వెళ్ళి 'ఈవేళ స్కూలు మానెయ్యొద్దుటే?' అని అతిదీనంగా అడిగాడు. 'నీ యిష్టం' అంది తల్లి. అతని దీనతను జూసి జాలిపడిగాదు. సరళకి ఒంట్లో అల్లా ఉన్నమూలాన్ని అతడడిగిన ప్రశ్నకి ఏదోపరధ్యానంగా ఆమె జవాబు చెప్పింది.

రాముడు మిరియాలు తీసుకొచ్చాడు. తల్లి రసంతీసి మందుతో బలవంతంగా సరళని తాగిస్తోంది. సరళ దొర్లిపోతూ మారాము చేస్తోంది. తల్లి బలవంతంగా కాళ్ళ మీద పడుకోబెట్టుకుని 'మా అమ్మ గాదూ! ఇది తాగితే రేపు జ్వరం తగ్గిపోతుంది. తాగుమరి! రే పొద్దులే' అని బతిమాలుతోంది. సరళ మాత్రం కాళ్ళమీంచి ఎగిరిపోతూ 'వెధవ రామి గాడేవు. మిరియాలు తీసుకొచ్చాడేవు. వాణ్ణి తాగించవేవు. ముందు వాణ్ణి తాగించవేవు' అని గోలచేస్తోంది.

తనకి జ్వరంవస్తే రాముడు తాగేవాడో లేదోగాని సరళకోసం కొంత రసం గుటుక్కున తాగేశాడు. సరళ కొంచెం ఏడుపు మానింది. తల్లి ఉగ్గుపట్టినట్టుగా నోట్లో వేలుపెట్టి రసంపోసింది. అది గొంతుకులోకి దిగడంతోటే ఉక్కిరి బిక్కిరయి, తుపుక్కుని ఎదురుగా కూర్చున్న రాముడి మొగంమీద పడేటట్టుగా సరళ ఉమ్మువేసింది. తల్లి సరళని రెండు వీపుమీద గట్టిగా తగలనిచ్చి లేచిలోపలికి వెళ్ళిపోయింది. సరళఏడుపు ఎక్కువయింది. రాము ఊరుకోబెట్టడానికి ప్రయత్నించాడు. సరళ అతన్నిపట్టుకు రక్కి కరిచి అరవడం మొదలు పెట్టింది. రాముడు మాత్రం కూర్చుని అల్లాగే సముదాయిస్తున్నాడు.

* * *

'కుంప టిల్లా పట్రారా!'

రాముడు కుంపటిచెవుల్ని రెండు చేతులతోనూ పట్టుకోడంతోటే రెండుచేతులూ చుఱ్ఱునకాలాయి. గబుక్కుని కుంపటి కిందకి వదలివేశాడు.

'గుడ్డతో పట్టుకో బాబూ! చెయ్యి కాలుతుంది.'

గుడ్డతో పట్టుకుని రాముడు కుంపటిని తీసుకొచ్చాడు. దానిమీద నీళ్లుపెట్టి తల్లి, సరళ కడుపు కాస్తోంది. రాముడు కుంపటి విసురుతున్నాడు.

సరళ రెండురోజులనుంచి కళ్ళు విప్పడంలేదు. జ్వరం ఎక్కువగా ఉంది. అప్పుడప్పుడు కడుపులోపోట్లు వచ్చిగావును గిలగిలకొట్టుకుంటుంది. వైద్యుడు సుబ్బారాయుడు కడుపుకి కాపడం పెట్టమన్నాడు. రాముడికీ జ్వరం చాలా విసుగ్గాఉంది. ఎన్నాళ్ళుంటుందో వెధవ దిది?

ఇప్పుడు సరళ ఏమీ మారాము చెయ్యడంలేదు. రాముడు దగ్గరగా కూర్చుని ఒళ్ళు నిమిరినా అట్టేకదలదు. చిరాకుపడదు. మునపటికి మల్లే రక్కదు, గిల్లదు, కేకలువెయ్యదు. 'ఛా! ఇందంతా ఏమీబాగాలే ద'నుకున్నాడు రాముడు.

'బాబూ! సుబ్బారాయుడిదగ్గరికి వెళ్ళి మందుపట్రా. అల్లాగే ఉందని చెప్పు. రాత్రినించీ మళ్ళీ కడుపునొప్పి రాలేదని చెప్పు.'

రాముడు సుబ్బారాయుడుదగ్గరకి వెళ్ళాడు. సుబ్బారాయుడు మందిచ్చాడు. రాముడు అనుమానిస్తో 'ఎప్పుడు తగ్గిపోతుందండీ. ఈజ్వరం' అని అడిగాడు.

'తగ్గిపోతుందిలే రెండుమూడు రోజుల్లో.'

రాముడిమనస్సు తేలికయిపోయింది; ఇంక రెండుమూడురోజుల్లో సరళని మళ్ళీస్కూలికి తీసికెళ్ళవచ్చు.

పక్కయింట్లోకి ఎవరో కొత్తపిల్లలొచ్చారు. తనకి తీరుబడిలేక వాళ్లతో ఇంకా సరిగ్గా స్నేహంచెయ్యలేదు. అందులో ఒకకుఱ్ఱవాడిదగ్గర కొత్తకొత్త మోటారులూ, బొమ్మలూ, మంచిరంగు అట్టలపుస్తకాలూ ఎన్నోవున్నాయి. సరళకి అవన్నీ చూపించవచ్చు. ఇంకా చాలాసంగతు లున్నాయి తనకిప్పు డన్నీజ్ఞాపకం లేవన్నమాటగాని.

రాముడు గంతులు వేసుకుంటూ ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు.

* * *

మూడునాళ్లూ గడిచిపోయాయి. సరళ కింకా అల్లాగే ఉంది. సుబ్బారాయుడు చెప్పింది అబద్ధమయిపోయింది. ఒకవేళ ఊరికే తనతో అల్లాఅన్నాడేమో సుబ్బారాయుడు!

ఇంకోఅయిదురోజు లల్లాగేగడిచిపోయాయి. పక్కయింటికి వచ్చిన కొత్తకుఱ్ఱాళ్లంతా వెళ్లిపోయారు, వాళ్లబొమ్మలూ మోటార్లూ అన్నీ పట్టుకుని. సరళ బొత్తిగా ఇప్పుడు కళ్లు విప్పటంలేదు. కళ్లురెండూ బాగా వాచాయి. ఊపిరిపీల్చుకునేటప్పుడు గురగురమంటుంది. అప్పుడప్పుడు ఒకమూలుగు మూలిగి ఒకపక్కనించి ఇంకోపక్కకి ఒత్తిగిల్లుతుంది.

మునుపు ఎప్పుడయినా ఇల్లా ఉండేదా? పాపం! లోపల ఏమనుకుంటోందో? ఆటలాడుకోడానికి వీల్లేదు. బళ్లోకి తనతో రావడానికి వీల్లేదు. కేకలువెయ్యడానికి ఓపిక చాలదు. జ్వరం వచ్చినవాళ్లకి ఎల్లాతోస్తుందో ?

రాముడు సరళపక్క మీద కూర్చుని ఆలోచిస్తున్నాడు.

'రామిగాడేవు. వాణ్ణికొట్టవేవు.'

సరళ తనలో తను గొణుగుకుంటోంది మెల్లిగా. రాముడు గబుక్కున లేచి నిలబడ్డాడు.

పదిరోజులీమధ్య సరళ ఎప్పుడూ ఇల్లా పైకి మాట్లాడలేదు!

'అన్నంనాకొద్దు... నాకొద్దు... నేను తినను... నాకు డబ్బియ్యి... ఇస్తావా యియ్యవా?'

సరళనంటిమీద చెయ్యి వేసి 'ఇస్తుంటలే అమ్మా! జ్వరం తగ్గిపోనీ' అన్నాడు రాముడు.

సరళ గబుక్కుని రెండోపక్కకి తిరిగి ఏవో అర్థంలేని మాటలు మాట్లాడింది.

రాముడికి భయంవేసింది. అమ్మని పిల్చాడు.

'అమ్మా! ఏమిటే ఇల్లా మాట్లాడుతోంది?'

'కలవరిస్తోందా? వెళ్లి సుబ్బారాయుణ్ణి కేకేసుకురా!' అంది తల్లి మంచందగ్గిర కిందకూర్చుని. ఆమె ముఖంలో ఆతురత కనిపిస్తోంది.

రాముడి కాపరిస్థితులన్నీ చాలా గంభీరంగా కనిపించాయి. తనకి తెలియని అనుభవాన్ని దేన్నో అనుభవిస్తున్నట్టనిపించింది అతనికి. ఇంట్లో తనకంటే పెద్దమొగాళ్లు ఎవరూ లేరు! పెద్దవాళ్లు చేసే పనులన్నీ తనే చెయ్యాలిప్పుడు' అంతా ఇప్పుడు తనమీద ఆధారపడి ఉంది. ఒక్కసారిగా పెద్దవాణ్ణయిపోయాననుకున్నాడు రాముడు.

పరుగెత్తి వెళ్లి సుబ్బారాయుణ్ణి పిలుచుకుని వచ్చాడు.

సుబ్బారాయుడు చెయ్యి అతి జాగ్రత్తగా చూస్తున్నాడు.

రాముడు బొమలు ముడివేసి నడ్డి మీద రెండుచేతులూ వేసుకుని నిలబడి అతితీక్ష్ణంగా చూస్తున్నాడు.

సుబ్బారాయుడు పెదవి విరిచి, ఒకచిన్న కాగితంమీద ఏదోరాసి, 'అబ్బాయి! ఇది మాయింట్లో చూపిస్తే ఒక మందిస్తారు. ఒక్కపరుగులో వెళ్లి తీసుకురావాలి. ఇక్కడున్నట్టు రావాలి సుమా!' అన్నాడు.

'పరిగెత్తడం మీరు నాకు నేర్పక్కరలే' దన్నట్టుగా సుబ్బారాయుడికేసి చూసి చీటిపుచ్చుకుని పరిగెత్తి వెళ్లిపోయాడు రాముడు. తనెల్లా పరిగెత్త గలడో ఆయన కేమన్నా తెలుసునా? పెద్ద తనతో చెప్పాలేమిటి ఒక్క పరుగులో రావాలని? సరళ తనచెల్లెలా? ఆయన చెల్లెలా?

రాముడు పరిగెత్తుకుంటూ తిరిగి వచ్చేటప్పటికి, సరళని మంచంమీంచి కిందకి దింపారు. సుబ్బారాయుడు కాళ్ల కేదో మర్దనాచేస్తున్నాడు! తల్లి చీరతో మొగం కప్పుకుని ఏడుస్తోంది.

తను వచ్చేలోపుగా సరళ కేదో అయిపోయింది. తనని చూడనియ్యకుండా సుబ్బారాయు డెక్కడకో పంపించాడు. అదేదో, ఎల్లావచ్చిందో తనుచూడలేదు. సరిగ్గా తననిఅప్పుడే పంపించాలీ?

సుబ్బారాయుడు మందు సరళ నోట్లోవెయ్యడానికిప్రయత్నించాడు. సరళ నోరుతెరవలేదు. బలవంతంగా

నోరు తెరిచి మందు వేశాడు. అల్లా బలవంతంగా నోరు తెరుస్తాడేం? నెప్పి పెట్టదూ? అప్పుడప్పుడు అన్న దగ్గర కూడా పెంకితనంచేసి నోరు తెరిచేది గాదు సరళ. అటువంటిది మందు తినమంటే తెరుస్తుందా? రాముడికి సుబ్బారాయుడిమీద కోపంవచ్చింది

'మందు గుటక దిగింది. పనిచెయ్యాలిమరి. ఇంకోగంటకి చూడాలి ఎల్లాఉంటుందో' అన్నాడు సుబ్బారాయుడు.

తల్లి గొల్లుమని ఏడవడం మొదలుపెట్టింది. ఇరుగూపొరుగూ వాళ్లంతావచ్చారు. సుబ్బారాయుడు తన కేదోపనుందని వెళ్లిపోయాడు. వచ్చిన ఆడవాళ్లు, సరళకి తలోవైద్యంచెయ్యడం మొదలుపెట్టారు. సరళ ఊపిరి అదో మోస్తరుగా పీల్చుకుంటోంది.

రాముడు తదేకదీక్షతో చూస్తున్నాడు. ఏదో మహావిచిత్రమయిన విషయాన్ని మొట్టమొదట చూసిన వాడు తనొక్కడే ఇదంతా చూశాననుకుంటాడు. తనతోడివాళ్లకీవిషయం ఏమీ తెలియదనుకుంటాడు. అంచేత అందరికంటే ఒకగొప్ప దనం తనకివచ్చిందనుకుంటాడు. రాముడూ అల్లాగే అనుకుంటున్నాడా దృశ్యాన్ని చూస్తో.

కొంతసేపటికంతా సరళని వదలివేసి చుట్టూ కొంచెం దూరంలో కూర్చుని, చీరచెరగులతో కళ్లద్దుకుంటూ, ముక్కులు చీదుకుంటూ, 'ఏంశాశ్వతం? ఆపయిని, కలికాలమొచ్చిందట్టా! కలికాలం. మూడేళ్లవాళ్లకి నూరేళ్లూ నిండిపోతున్నాయి' అంటూ ఏవేవో మాట్లాడుతున్నారు.

తల్లి సరళమీదపడి గట్టిగా ఏడుస్తోంది.

ఒకావిడ రాముణ్ణి ఒళ్లోకి తీసుకుని, 'ఏడవకమ్మా! ఏడవకు. చెల్లాయి మన్నిఒదిలిపెట్టి వెళ్లిపోయిందమ్మా' అంది ఏడుపురాగంలో.

తను ఏడవడం లేంచే! చెల్లాయి ఎక్కడకి వెళ్లిపోయింది? అదే తెలియండలేదు. ఒకసారి సరిగ్గా చూద్దామనుకున్నాడుగాని ఆవిడ అటుకేసి చూడనివ్వలేదతన్ని. అసలతని కేడవాలని లేదు, కాని అంతా ఏడుస్తో ఉంటే అతనికీ ఏడుపొచ్చింది.

ఎవరో ఒకాయన సరళని భుజంమీద వేసుకుని లేవదీశాడు.

తల్లిగోల ఎక్కువయింది. 'నాతల్లిని తీసుకుపోతున్నారోయి! నాతల్లిని తీసుకుపోకండోయి!' అని గొంతెత్తి ఏడుస్తోంది.

ఇరుగుపొరుగు అమ్మలంతా, 'ఏడవకండి? ఏడిస్తే ఏమిలాభం? చచ్చిపోయిన వాళ్లు తిరిగివస్తారా అమ్మా? కుఱ్ఱాడు బెంబేలు పడిపోతాడు' అంటూ ఓదారుస్తున్నారు.

తల్లి ఏడుస్తూంటే రాముడు కూడా పైకి ఏడవడం మొదలుపెట్టాడు.

'మంచివాళ్లని భగవంతుడు తీసుకుపోతాడమ్మా! భూమిమీద ఉంచడు. ఏంఅల్లరిచేసేదండీ పిల్ల, ఇల్లంతా నిండుగా ఉండేదిగదా!

మా చిన్నమ్మాయో! ఏంగంతులు! ఏంఆటలూ!' అంటూ తన చచ్చిపోయిన కూతుర్ని తలుచుకు తలుచుకు ఏడిచింది ఒకావిడ.

రాముడి మనస్సు ఈ దృశ్యం అంతా చూసేటప్పటికి దిగ్భ్రమ చెందింది. ఎవరు మాట్లాడినా అతని కేమీ అర్థం గాదు. అర్థం కాకపోయినా వాళ్లంతా మాట్లాడేదాంట్లో తనకి తెలియని నిజం ఏదో ఉందని అనుకున్నాడతను.

కొంతసేపటికి ఎవరిళ్లకి వాళ్లు వెళ్లిపోయారు.

రాత్రి రాముడొంటరిగా మంచంమీద పడుకున్నాడు. తల్లి ఏడిచి ఏడిచి ఒకమూల కొంగు పరచుకొని పడుకుంది.

రాముడికి నిద్ర రాలేదు. బోర్లగిలపడుకుని, ముఖం తలగడలో దాచి ఏదో ఆలోచిస్తున్నాడతను. మధ్యాన్నం అయిన ఆ గొడవంతా చూసినతరువాత, అతనికి కళ్లువిప్పి, ఆ చీకట్లో చూడడానికి భయంవేసింది ఎంచేతో.

అసలు ఏంజరిగిందీ?

సరళని ఎక్కడకో తీసుకుపోయారు. ఎక్కడికి? ఒకవేళ మళ్లీ రాదేమో!

అవును! చచ్చిపోయిన వాళ్లు తిరిగిరారుట సరళ చచ్చిపోయింది.

అతని గుండెలు దడదడ కొట్టుకున్నాయి. నిరాశ అతనిహృదయాన్నంతనీ కాళీచేసేసింది.

గబుక్కుని అతనికి పక్కయింటి వాళ్ల సీతసంగతి జ్ఞాపకం వచ్చింది. ఒకరోజు నిల్లాగే చచ్చిపోయింది వాళ్లసీత కూడాను. మళ్లీ అప్పటినించీ కనిపించటంలేదు!

వాళ్లంతా ఇందాకా అనుకుంటున్నమాటల కన్నింటికీ ఒక్కసారిగా అర్థం తెలిసిపోయిం దనుకున్నాడతను.

చచ్చిపోయినవాళ్లు తిరిగిరారు. సరళ చచ్చిపోయింది.

ఒకసారి వెల్లగిలతిరిగి ఇల్లంతా కలయజూశాడు అవును! నిజమే! ఇల్లంతా ఖాళీ! సరళ ఎక్కడా లేదు! గుండెలు చేత్తో పట్టుకుని ఎవరో పిసికిన ట్టయింది. తలగడాలో ముఖం పెట్టి ఏడవడం మొదలుపెట్టాడతను. అల్లా తనలో వెక్కి వెక్కి ఎంత సేపు ఏడిచాడో ఎవరూ ఎరగరు.

సుడిగాలి

కుందుర్తి నరసింహారావు

రావటే నీవు ?
మనమకరందపాత్ర
చెక్కు చెదరకయుండ దాచితిని; విపిన
మారుతధ్వని నామది మారుమ్రోగ,

రేగి మిన్నంటు సంధ్యాపరాగ రేఖ
నాదృగంతః ప్రభాపథరోధకముగ,

ఊగిపడు భూజలతికావిరాగిణుల వి
లు ప్తపత్రప్రసూనావలోకనాతి
భయదరూపమ్ములు మదీయభావలోక
బాధకములుగ,
కంపితాభ్రగతి దిరిగి
వేసరి విహంగమవిమోగు లాసకొలది
ఆలపించువాంఛాగీతు లస్మదీయ
జీవనరహస్యబాంధవ్యచిహ్న మెరిగి
ప్రతిరుధిరనాళమున నడ్డుపడినవేళ,

మనమరందపాత్ర రవంత తొణుకునేమొ
అనుభయమ్మున హృదయమధ్యమున నిలిపి
చెక్కు చెదరకయుండ దాచితిని, నీవు
నందనవనేందిరవు కయికొందువనుచు:
రావటే యింక అమృతానురాగమూర్తి ?